

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2020-2021

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
1.3. Departamentul	DEPARTAMENTUL ISTORIE-ARHEOLOGIE-MUZEOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	MASTER
1.6. Programul de studii	IDENTITĂȚI REGIONALE ÎN EUROPA CENTRAL-RĂSĂRITEANĂ. MASTERAT ÎN ISTORIE

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Identitate regională - identitate națională în Transilvania iluministă			2.2. Cod disciplină	MIR 1102		
2.3. Titularul activității de curs	Conf.univ.dr. LAURA STANCIU						
2.4. Titularul activității de seminar							
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	0
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități (cercuri studentesti, participarea la conferinte studentesti)					

3.7 Total ore studiu individual	122
3.9 Total ore pe semestru	150
3.10 Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Introducere in istoria modernă a României. Cultură si civilizație în societatea românească în epoca modernă.
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Amfiteatru dotat cu videoproiector și ecran de proiecție
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sala de curs dotată cu videoproiector și ecran de proiecție

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Realizarea unui discurs istoriografic coerent, cu finalitate pedagogică și științifică.
Competențe transversale	Descoperirea și utilizarea resurselor bibliografice și arhivistice specifice istoriei și istoriografiei moderne central europene și românești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Asimilarea de către studenți a unor repere fundamentale privind evoluția și dinamica culturii iluministe și romantice central europene, în baza cursului și a bibliografiei indicate.
7.2 Obiectivele specifice	Acomodarea studenților cu terminologia istorică specifică perioadei studiate. Accentul este pus pe rolul iradiant care l-a jucat Viena, Budapesta și Goettingenul, la nivel politic, ecleziastic și cultural în geneza și maturizarea modernității românești din Transilvania. Asimilarea modelului iluminist și preromantic german în dinamica dezvoltării culturale la românii transilvăneni în secolele XVIII și XIX.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv: tematica și bibliografia disciplinei C1. Istoriografia iluminismului central-european. 1.1. Prezentarea conținutului și obiectivelor cursului. 1.2. Bibliografia cursului.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor	2
2. Transilvania de la Vechiul la Noul Regim C2. Cadrul politic și social european care favorizează dezvoltarea noilor curente de idei, a unei culturi și a unei mentalități diferite de cele medievale. 2.1. Structuri socio-politice, dinamica demografică europeană și transilvăneană.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	2
3. Iluminism – Aufklärung în Transilvania C3. Caracteristicile generale ale iluminismului european. 3.1. Noul mod de gândire. Schimbarea atitudinii față de religie. 3.2. Metamorfoza valorilor morale și transformarea sentimentelor. 3.3. Criticismul, raționalismul și cosmopolitismul. O altă cultură.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	2
4. Identitățile regionale și iluminismul în Transilvania. C4 Manifestarea identității regionale la sașii ardeleni 4.1 Aspecte confesionale; 4.2 Aspecte culturale și de civilizație. 4.3. Centrele « iradiante » pentru iluminismul sașilor ardeleni:	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (interpretare de text)	2
5. Identitățile regionale și iluminismul în Transilvania. C5 Manifestarea identității regionale la maghiarii ardeleni 5.1. Aspecte confesionale; 5.2 Aspecte culturale și de civilizație. 5.3. Centrele « iradiante » pentru iluminismul maghiarilor ardeleni	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (interpretare de text)	2
6. Centrele « iradiante » pentru iluminismul românesc: Tnava, Roma, Viena, Budapesta și Goettingen. C6. Iluminism și Reformă Catolică la Tnava, Roma, Viena, Goettingen. 6.1. Centrele formative ale elitei românești: Colegiul Urban De Propaganda Fide, Colegiul Sancta Barbara, Universitatea vieneză și Universitatea din Goettingen. 6.2. Profesori – Cărți – Manuale. 6.3. Istorie și Lingvistică: disciplinele „noului val”.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	2
7. Iluminism românesc și iluminism european. Transferul de idei. Transformarea religiei C7. Semnificațiile culturale ale Unirii religioase a românilor cu Biserica Romei. 7.1. Spațiul extracarpatic și filierele sale de comunicare. 7.2. Între catolicism și ortodoxie, între Europa centrală, Rusia, Balcani și Orient. 7.3. Preluări, traduceri și adaptări.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	2
8. Iluminismul românesc din Transilvania.	Prelegere	2

C8. Interferențele cu iluminismul maghiar și cu cel german. 8.1. Școlile din Transilvania și formarea elitelor ardeleni (Alba Iulia, Blaj, Bistrița, Cluj, Tg. Mureș, Sibiu etc.). 8.2. Iluminismul ardelean și componenta sa istorico-lingvistică. 8.3. Specificități și trăsături comune cu iluminismul extracarpatic.	Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	
9. Iluminism-conștiință națională și mișcare națională. C9. Iluminismul românesc între cosmopolitismul occidental și naționalismul central și est european. 9.1. Construcțiile teoretice ale elitelor: polemică istorică și discurs politic. 9.2. Petiționarismul și obiectivele sale. Rezultatele luptei naționale.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	2
10. Iluminism, stat și reformism. C10. Politica reformismului habsburgic: cauze - conținut. 10.1. Reformismul moderat statal din Transilvania și obiectivele sale centralizatoare și uniformizatoare.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor	2
11. Iluminismul și impactul său asupra dinamicii sociale. C11. Cristalizarea structurilor sociale specifice epocii moderne. 11.1. Sistematizarea rurală și urbană, politica de sănătate. 11.2. Avântul economic și comercial, fluidizarea comunicației.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor	2
12. Identități confesionale în Imperiul Habsburgic. Românii ardeleni în secolul al XVIII-lea. C12. Dinamica identității confesionale la români. 12.1. Discurs confesional și conflict interconfesional. 12.2. Purtătorii conștiinței identității confesionale.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (interpretare de text)	2
13. De la iluminism la romantism. C13. De la Aufklärung la Vormärz. Noul transfer de la rațiune la sentiment.	Prelegere Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	2
14. Concluziile cursului. C14. Discutarea potențialelor teme de cercetare desprinse din problematica cursului.	Problematizare Fixarea cunoștințelor (conversație, recapitulare)	2

Bibliografie (minimală și obligatorie)

- Bădiliță, Cristian, Stanciu, Laura, *Geniul greco-catolic românesc*, București, Vremea, 2020.
- Andea, Avram, *Iluminism și modernizare în societatea românească*, Cluj-Napoca, 1996.
- Bernath, Mathias, *Habsburgii și începuturile formării națiunii române*, Cluj-Napoca, 1994.
- Bлага, Lucian, *Gândirea românească în Transilvania în secolul al XVIII-lea*, București, 1966.
- Bocșan, Nicolae, *Ideea de națiune la românii din Transilvania*, Cluj-Napoca, 1998.
- Călătoria împăratului Iosif al II-lea în Transilvania la 1773* (ed. Ileana Bozac, Teodor Pavel), vol. I, Cluj Napoca, Institutul Cultural Român, 2006.
- Câmpeanu, Remus, *Elitele românești din Transilvania veacului al XVIII-lea*, Cluj-Napoca, 2000.
- Chindriș, Ioan, *Cultură și societate în contextul Școlii Ardeleni*, Cluj-Napoca, 2001.
- Constantinescu, Romanița (coord.), *Identitate de frontieră în Europa lărgită*, Iași, Polirom, 2008.
- Ghișa, Ciprian, *Biserica Greco-Catolică din Transilvania (1700-1850). Elaborarea discursului identitar*, Cluj - Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2006.
- Gorun, Gheorghe, "The instauration of Austrian domination in Transylvania. A case of European Integration", in (Ed. by Laura Stanciu and Cosmin Popa-Gorjanu), *Transylvania in the Eighteenth Century. Aspects of Regional Identity*, Cluj-Napoca, Mega Publishing House, 2013, p. 11-27.
- Gudor Kund Botond, *Istoricul Bod Péter (1712-1769)*, Cluj-Napoca. Mega, 2008.
- Gyéánt, Ladislau, *Mișcarea națională a românilor din Transilvania 1790-1848*, București, 1986.
- Hitchins, Keith. *The Identity of Romania*. Bucharest: The Encyclopaedic House, 2009.
- Lukacs, Olga, Magyari, András, "Biserică și Stat la maghiari", în *Istoria Transilvaniei. De la 1711 la 1918* (ed. Ioan-Aurel Pop, Thomas Năgler, András Magyari), vol. 3., Cluj-Napoca: Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, 2008.
- Mitu, Sorin, *Geneza identității naționale la românii ardeleni*, București, 1997.
- Roy Porter, Mikulas Teich, *The Enlightenment in National Context*, Cambridge University Press, 2000.
- Neumann, Victor, *Transylvanian Enlightenment European influences and local intellectual ambitions*, in *Transylvania in the Eighteenth Century. Aspects of Regional Identity*, Cluj-Napoca, Mega Publishing House, 2013, p. 38-52.

19. Prodan, David, *Supplex Libellus Valachorum*, București, 1998.
 20. Schaser Angelika, *Reformele iosefine în Transilvania și urmările lor în viața*, Sibiu: Ed. Hora, 2000.
 21. Stanciu, Laura, *Biografia unei atitudini: Petru Maior (1760-1821)*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2003.
 22. Stanciu, Laura, Popa-Gorjanu, Cosmin, *Transylvania in the Eighteenth Century. Aspects of Regional Identity*, Cluj-Napoca, Mega Publishing House, 2013.
 23. Szegedi, Edit, *Tradiție și inovație în istoriografi a săsească între baroc și iluminism*, Cluj-Napoca. Casa Cărții de Știință, 2004.
 24. Teodor, Pompiliu, *Sub semnul luminilor: Samuil Micu*, Cluj-Napoca, 2000.
 25. *Transilvania și sașii ardeleni în istoriografie*, Sibiu-Heidelberg, Hora și Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei a fost evaluat de către Comisia de monitorizare și evaluare a programului de studiu, în componența căreia intră și câte un reprezentant al absolvenților și câte un reprezentant al angajatorilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	1.1. Claritatea exprimării în comunicarea orală	Orală, conversația, expunerea liberă	55%
	1.2. Abordarea interpretativă a problematicii		
	1.3. Interpretarea și evaluarea critică a fenomenului istoric în context european	Referat de semestru, eseu interpretativ	45%
	1.4. Cantitatea și calitatea cunoștințelor însușite		
	1.5. Formularea unui punct de vedere personal asupra fenomenului istoric, pornind de la pozițiile exprimate în istoriografia de specialitate.		
10.6 Standard minim de performanță: Cunoașterea principalelor repere, precum și abordări fundamentale privitoare la iluminismul și postiluminismul din Transilvania.			
Demonstrarea competențelor prin: Capacitatea de a integra istoria iluminismului din Transilvania în contextul iluminismului european și universal.			

Data completării
19.09.2020

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
25.09.2020

Semnătura directorului de departament